

В6р Френин

№ 54 (189)

ОКТАБР

1 лун

1932 во.

Газет л6д6ны:

Кул6мдинса ВКП(б) Рајком,
Рајсполком да РајпрофсоветГазетл6н доныс 3 т6лыс к6ж6:
колхозны да крестаналы-60 ур,
учрежд6нь6лы да служ.-90 ур.

Бырд6ны текучесть да прогулјас, кыл6дны уждыс производителност

Бырд6дам текучесть да прогулјас

СССР-са ЦИК да СНК-л6н л6д6м шу6м „Помкат6г прогулјас в6ч6м куъта ужвылыс ч6вт6м“ жылыс имейт6 зев ыжыд значенн6 фабрик-заводјасын, в/п., учрежд6нь6јасын ужалан д6стципл6на кыл6д6мын

6д збылыс ужалыс ј6зл6н вермас л6ны јон власт, диктатура да гырыс 6дјас6н теч6ны быд фронт пастала социализм, коммунист партија век6л6м улын да чорыда клас6в6ј врагк6д козас6м6н, сомын секи, кор нај6с чорыда кот ртч6мны, веж6ра6с да бур уж д6стципл6на фабрик-заводјасын, колхоз совхозјасын, в6р ужвылын да учрежд6нь6јасын. Рабоч6јасл6н, колхозникјасл6н да ужалыс крестанал6н-к6 Совет Сојузын л6зам ом6л уж д6стципл6на, кор нај6 азныс к6зайјас—кијын кут6ны власт, кодлыс сега поъ6 корны уж д6стципл6на бурм6д6м, јонм6д6м?

6ни-к6 ми бостам в6р уж—в/п., а сиъ-ж6 учрежд6нь6јас—уж вынл6н вывти ыжыд текучесть, помкат6м прогулјас. Вольск6ј, Нумыдск6ј, Пом6здинск6ј в/п-јасын вывти ыжыд текучесть (30 да 50 морт6ъ в6р уж вылыс петавл6ны). Ферг, кол6 шуны, мыј ыжыд мыжем 1 в6р организацијал6н, л6скопл6н уж вын текучестын: абу л6з6д6ма колана култ-быт6в6и, олан условиј6 ужалыслы. Та в6сна щ6щ текучесть, прогулјас. Сиъ-ж6 ыжыд

прогулјас овлывл6ны учрежд6нь6са ужалысјасл6н (ЛПХ, Рајсојуз, Л6спотребсојуз да с. в.).

Мед чорыда вермасны уж вын текучестк6д, прогулјаск6д—нај6с зик6ъ бырд6д6м м6гыс—ЦИК да СНК шуисны: „мыј уважителн6јт6м помка в6сна к6т 6ти лун уж выл6 вольт6мыс ужалыс6с кол6 ч6втын предпријатт6 вылыс, л6б6 учрежд6нь6ыс“, продоволственин6ј да прсмт6варн6ј карточка6н п6лзуютчан прав6с6 лшит6м6н, предпријатт6 л6б6 учрежд6нь66н сет6м патераыс ыст6м6н.

Таж6 шу6мс6, паскыда мас6в6ј уж паск6д6м6н, вай6дны быд ужалыс6д да з6ннас п6ртны ол6м6: пример бостны Габовск6ј в/п. „Г6рд армијеч“ бригадалыс.

«Г6рд армијеч» бригада норма содт6д6н тыртис

Габск6ј в/п. звучн6ј хозрасчетн6ј „Г6рд армијеч“ бригада окт6брса заданн6 содт6д6н тыртис. Кол6 в6ли план серт6и в6чны 150 км-6н., а нај6 в6ч6скы 185 км-6н морт выл6.

Ми звучникјас, СССР са ЦИК да СНК-лыс нојабр 15 лунса прогулјас жылыс шу6мс6 ошк6м да сиј6 ол6м6 п6рт6м м6гыс, прогулјас ужын зик6ъ бырд6д6м6н, п6с 6бл6м6н к6сјыс6м в6р уж вылын, звучн6ј хозрасчетн6ј бригаданын ужавны м6д пјатилетка помаст6ъ.

Ас 6брса чуксалам в6тчыны рајеныс став ударникјас6с.

Кочанов П. В., Назанов А. С., Мартушов I. А., Морохин I. Е., Неестерев I. А., Касев Г. I., Иванов А. Ф. да I. А.

Робочном Н. Лут6јев.

Пож6глыс чук6стч6м Мыс примит6

Мыс, 26 XI. Пож6гса партјачејкалыс чук6стч6м примитам. Ассань к6сјыс6м: кер в6чны сет6м план серт6и 100% выл6—окучивајт6м6н, тујјас д6р6 петк6д6м6н, быд бокеань бурм6д ны уж да кыл6дны 6дјас, став

колана морт в6в вын ужын сиэозн6ј, хозрасчетн6ј бригадас6 кыск6м6н да котырт6м6н.

Корам ас 6брса орбјыены Немди са да Бочса партјачејкајас6с. Партјачејка—Скрипова. Гикт6вет—Паршуков.

Карковск6ј трактор в6чан завод

Мыс кык лунён вөр уж вылө петкөдіс 95 вөв, бөетны прімер

Мыслыг да бырбдны кыскабмын прорыв

Мыслыг уж вылө петіс 95 вөв

Мыс, 28 XI. Кыскабны вөрбө петісны 95 вөла, петісны щөщ вегіг договортөмјас. Колюоз „Том большевікыо“, колхозын јУралыг веккөдлөмөн, петіс 11 вөла-морта да 10 пөрбдчыө.

Вөрбө петөм мунө на возө Скрипова.

<15 вөв местаө кыскабны мөдөдам 20 да мед бур морт вын, мед бөетны право рапортујтны пленумлы>

Воч, 28 XI (радіо телеграмма). ВКП(б) Крајкомса секретар Вл. Иванов јортлыг пісмө да Пожөгса партјачејкалыг чукөстчөм обсудігөм бөрөн мі колхозныкјас, „Ворошилов“ колхозыг, ошкам да Пожөглыг чукөстчөмсө прімітам. Талун Габовскөј в/п петам кыскабны, мед тыртны за јаннө пөрбдөмын 4000 кбм да кыскабөмын 5500 кбм. содтөдөн.

Ужавны мөдөдам 15 вөв местаө 20 да мед бур морт вын, мед бөетны право рапортујтны ВКП(б) Крајком пленумлы. Прөзводство уж вылын кугам бетны чорыд отпор быд кулак да сіјө агент вылазка вылө да кутам вермабны пөрбдөмын і кыскөмын Габовскөј в/п. мед воздө места бөетөм, рајонувса гөрд знамја завојујтөм вөсна.

Ас бөрсө корам организөваннө талун-жө петны вөр уж вылө „Лозунг“ да „Молотов“ колхозјасөс.

Собранныө щөктөм серті:

„Ворошилов“ колхозын јуралыг—Касев, јачејкаса секретар—Тимушов.

С В О Д К А ЛПХ-лөн вөр уж мунөм јылыө 1932 во нојабр 25 лун кежлө

Ль/пунгјас	Пөрбдөма		Кыскөма		Віт лунөн соді			
	Кбм.	%	Кбм.	%	Пөрбдөмын		Кыскөмын	
					Кбм.	%	Кбм.	%
Вољскөј	9476	27,1	194	0,4	629	1,8	90	0,2
Помөсдін	19110	19,0	359	2,3	2097	2,1	42	0,2
Тімшерскөј	9896	24,7	133	0,3	1313	3,3	133	0,3
Лопјинскөј	20042	30,8	25	—	2146	3,3	25	—
Јельскөј	9730	30,6	133	1,3	1123	3,5	27	0,1
Нөмскөј	12118	17,8	710	1,8	1480	2,1	551	0,6
Канавскөј	10147	33,8	—	—	1586	5,3	—	—
Габовскөј	10243	34,1	—	—	962	3,2	—	—
Нумыдскөј	5403	9,8	72	1,0	490	0,9	72	0,1

Ствыс | 106131 | 23,3 | 1625 | 0,3 | 11825 | 2,6 | 940 | 0,2

Канавскөј в-пунктлөн сводка—нојабр 20 өд лун кежлө.

Нумыдскөј в-п. чорыда кјас кутө позор, рөгөза знамја. А Нөмскөј да Помөсдінскөј в-п-јас ордјыөбны позор знамја бөстны кандидатөн сувтөм вөсна.

Лептыны көв гөрд знамја ебсна, рајонувса прөміја бөетөм вөсна да ВКП(б) Крајком пленумлы право рапортујтны перјөм вөсна.

Вылө кыпөдны сотсордјыөбм да ударнычество быд в/п. бригаданын, торја ужалыө, кыскабөы костын.

Прімер бөетны Лопјинскөј вөрпунктаыө.

Помөсдінса лескооп, садмы-нын узөмөыд да кутчыө уж вылад

Помөсдінса лескооп, большевик нога уж пунктөм местаө да вөр фронт вылыө робөчөј-јасөс колана ног снабжөйтөм пыддө, ныргорөн узө.

Нојабр 15-өд лун кежлө вөлі колө заготовітны 22000 клг. картофель, сурс өөла, чері, јаж, выј. лук да мукөд тор, а заготовітөма сөмын—400 клг. картофель, 35 клг. лук да 4 пара өөла. Помөсдін лескооплы да сельполы ем став условіјөыс, мед большевикјас ног развернітны ас заготовкөјас да збылыө, делө вылын бурмөдны вөр фронтыввса ударнык-јаслыг снабженнө—өтувја гөјөм-јуөм, лөсөдны ударныклы торја стол.

Лескоопөс узөмыг палөдны корам өіктса РКІ сектсі-јасөс. Том мөрт.

ЛПХ-лыө корам колана мера прімітны

Лопјинскөј в/п-ын вөневојөковікјас да пыр ужалыө кадр ужалөны төлыгыг сыр-нын, но налы колана условіјө өнөч-на в/п. ез лөгөд. Баракјасын өш-ін-јас қонтавтөмсө, пачјас лөкөг, потлабөма-киссөмабө да пачтө лонтан-кө став щыныс петө барак пыщкө. Пывсан сің-жө өмөм: өті скон-кө пывган, став жарыс петө

Пыр ужалыө кадрөдн торја көлуј костанін абу да лөб баракас, олан інас костіөны. Вөневојөковікјас узөны куш вылын, в/п. вегіг іңас оз лөбөд.

ЛПХ-лыө корам колана мера-јас прімітны, нөлүчкөјас бырөдөм могыг да в/п-са ужалыө-јас вылө чырыштны.

М. Мішарін, А Ігнатөв.

Отчыдја налог отка крестана овмөсјас вылө 1932 воын

СССР-са ЦИК да СНК шу-исны лөсөдны отка крестана овмөсјас вылө отчыдја налог. Налогые мездыеөны: робочө-јаслөн да служащө-јаслөн овмөсјас, кодјас мынтöны виэму вот да кодјаслөн основнөй до-кодыс уждон; колхозчык-јаслөн овмөсјас; отка овмөсјас, код-јасөс 1932 воын мездөма виэму вотыс вынтөм (маломощност) вөсна; военно-служащө-јас кадрөвөй, радөвөй да младшөй нащальству-ющөй составыс не-прерывнөй либө сверх срочнөй служба вылө боэтөмјас, важ гөрд гвардејечјас да гөрд пар-тизанјас да с. в.

Чорыд ставкајас куэа виэму вотөн воталөм овмөсјас мын-тöны отчыдја налог 15-20 шайт; прогрессивнөй ставкајас куэа воталөм овмөсјас 100-дан 175 пр.-өз 1932 воа виэму вот оклад серти, сөмын 25 шайтыс не ешажык. Кулак овмөсјас мынтöны отчыдја налог 1932 воа виэму вот серти 200% мында. Рајисполкомјаслы сет-өө право мездыны сполнаөз, либө мыкө мында тајө отчыдја налогоые торја овмөсјасөс, код-јас сполна да срок кешлө тыр-тисны асгыныс обяза-тельство-јасөс государство воэын өма плавежјас куэа да государ-ственнөй заготовка планјас куэа. Рајисполкомјаслы сиз-жө сетөма права содтыны отчыдја налогоые ставкајас кыкмын-даөз торја отка овмөсјаслы, кодјас народнө оз тыртны го-сударственнөй зада-ньө-јас за-готовкајас куэа.

Тајө налогоые став өм ко-лө чукөртны 1932 воа де-кабр 31 луныс не сөрөн. Чу-көртөм налогоые 15% колөдөө рајонувса буюжетө.

Пожөг өиктөвет турун заготовитөм ородө

Пожөг ө/сөвет улын 1932 воө вөли колө турун государ-стволы заготовитны 163 тон-на. Турун заготовитөм Пожөг ө/с. эикөз ородө, самоток вы-лө став ужсө лөзөм вөсна: но-јабр 25-өд лун кешлө лои заго-тов-төма сөмын 10.5 тонна.

Заготовщик Лажанов оз төд весиг кытчө да кыэи заготовит-ны, чукөртны турун. Лажанов (заготовщик) турун заготовит-төмын чуглалө партијалыс ин-дөдјас, колхозјаскөд вөчалө договорјас турун примитны ве-кыда зорөдыс, турунсө кыс-кавтөг. Сы понда колхозјас турун эдајтөм ородөны, оз ва-јавны сетчө, кытчө щөктө за-готовщик.

Турун заготовка гөгөр ужа-лыс јөз костын массөвөй, раз-јаснитана уж оз мун, кулак да сижө агентјас агитатсјалы от-пор омөля сетсө, а турун за-готовитан ужөн өиктөвет да пар-тијачејка оз вескөдлыны.

Өиктөвет да партијачејкаөс корам пыр-жө турун заготов-ка куэа примитны колана ме-рајас, мед завершајтана во помастөз 100% вылө тырт-ны план. Третјаков.

«Лозунг» колхоз вөр учыс пышјалө

Воч өиктса колхоз „Лозунг“ вөр уж вылө лөсөдчана ужја-сын ужалыс шогмытөма, омө-ля (3 морт). Кер вөчны петис сөрөн, октабр 12 лунө сөмын да ужалис нојабр 5 лунөз. Секоан вөрыс летчисны гор-таныс да өнөз-на ужавны ез кажлыны.

Көдхозын јуралыс Кочанов П. А. јортлы колө јандысны, став морт-вөв вынсө гортјасын пукөдөмыс, өд колхоз „Лозу-нгли“ сиз-жө касайтчө вөр про-грамма тыртөмыс.

Морохин.

Төдөмөн ородөны вөр лөзан план, кыскыны кыв кутөмө

Вольскөй в/п-са (Кулөмдин рајон) администратсја да де-гатчык-јасарга-ныс лөзи ныстав ужсө самоток вылө. Лөсөдча-на уж, баракјас ремонтірујтөм, нуөдисны некытчө шогмытөма, баракјас ставыс зев көчыдөс, быд керкостөд ветлө төв, жоқ плакајас гыла-гола кылоны, јі-рк костјас сујавтөмөс да к'ө-гө керка пыщкас лыаыс, пач-јас ставыс щынөдө—оз шог-мы ломтыны.

Кор заводітисны кер вөчны, ез лыдөны коланаөн отпыр-јө окучива-ньө нуөдөм, став вөчөм керјыс кујлө разу-пелі лымулын, мыј вөсна леспр-м-хоз тупкыс таја в/п-лы кредит. Ужалысјас ставыс петөны вө-рыс гортјасө, нинөм вылө пр-ө-дуктасө бостны да став уж оран выјын.

Мыжајасө тајө торјасыө пыр-жө колө корены да кыс-кыны кыв кутөмө.

Сетчөс.

Ігнатовөс премірујтөма 20 шайтөн

Помөздін охотартельын ужа-лыс А. К. Ігнатов збылыс боль-шевик ног тышкасө финплан тыртөм могыс.

III кварталын финплан тыр-тис 157% да IV кварталыс октабрын тыртис 61%, квар-талса план серти. IV квартал-са план Ігнатов јорт Рајохот-сојузлы сетөм рапортын кес-јысө тыртны содтөдөн да ас бөрсөыс чуксалө, корө ордјыс-ны став охотартельыс јуралыс-јасөс рајон пагта.

Бура финплан өлөмө пөр-төмыс Ігнатов јортөс премі-рујтөма 20 ш. сөмөн. Вөтчөј Ігнатов бөрсө.

Рајохотсојуз—Лодыгин.

Котыртыны уж да кыпöдны качество політ школајасын

Октябр 1 лунсаң заводітчіс політшколајасын велöдчöм. Тајö-жö кад кежлö, РК шуöм серті, вöлі колö кыскыны велöдчыны район пагта—360 коммунистöс, 1300 комсомолечöс да б-п том јöзöс. Кöлö вöлі организујтны 42 партшкола, 84 комсомольскöј школа. А öнöз кыскöма велöдчыны—190 коммунистöс, 183 комсомолечöс, организујтöма 36 партшкола да 3 косоомольскöј школа.

Політ-партшколајас котырталöм, велöдчысјасöс кыскöм да занаттöјас нуöдалöм муно вывтіна лoка. Торја партјачејкајас öнöз-на абу гöгöрвообмадe ыжыд значеннöсö Маркөизм-ленинизм теоріалыс велöдöмсö, та кузта массово-разјаснитана уж коммунист-комсомолечјас костын абу кыпöдöма.

Керчомјаса, донса, Мысса, Аныбса, Пожöгса да Ізвայывса партјачејкајас оппортунист самöн партпрос оз доңжавны, öнöз партшкола-кружокјас ез котыртавны да оз велöдчыны. Омöла-жö-на велöдчöм муно Ручын, Фереваннöјын, Помöсдинын, Немдинын да тракторнöј базаын—абу тырмымöн котыртöма школајас да лoка муноны занаттöјас.

Петкöдлыны колхозјасыг öтүвја ужлыг бур- лунсö да кыскыны выль гöла-шöркoдa овмöсјасöс колхозјасö

Колхозјасын урожај да доход јуклöм зев ыжыд уж, код гöгöр партјачејкајас, г/с, колхозјас, став общественност долженöс котыртыны вымаңнö торјөн бад колхозниклыг, гöл да шöркoдa öтка олыслыг, најöс колхозјасöс организатсја да овмöс бокван јонмöдöм могыс активнöја уж выль кыскöмöн да кыскыны колхозјасö.

Урожај јуклöгөн колö паскыда да кыпыда петкöдлыны колхозјас öтүвја ужлыг, öтка крестана овмöсјас серті, бурлунос, выгoдасö—паскыда партмассöзöј, разјаснитана уж нуöмöн, торја колхозјаслыг бур-

Тајö лун-војö помавны партјачејкајаслы школајас котырталöм, школаын вескöдлысјасöс индaвны крепны коммунистјасöс, занаттöјас нуöдавны нioтi орјавлытöг да школаö воывлöмын пуктыныны чорыд дисциплина, велöдчöмлыг бурмöдны качество—занаттöјас выль бура лöбöдчöмöн, сорсордјысöм да ударничество развертывајтöмöн.

Выль політучебникјас абуöсна. Колö использујтны, кушöм емöс, важ—коланвоса учебникјас („Болшевик“, „Коминтерн“, „Коммунистлөн спутник феревнаын“ да с. в.) да газетјас („Правда“, „Правда севера“ с. в.).

Торја-нын ыжыд вымаңнö колö пуктыны велöдчыны кыскöмын, бура велöдчан уж пуктöмып ВКП(б) кандидатјаскöд да комсомолечјаскöд (комсомол организатсја јона бöрö колö).

Політшкола-кружокјасын руководјаскöд колö нуöдавны быд 10-20 лунјас мыет совешаңнöјас, школајасын уж бурмöдöм могыс, опыт разöдöм куза, с. в. Зоннас перыда комплектујтны школајас да решителнö бурмöдны велöдчöм, кыпöдны школа ужын качество. Пропаг.—Порошкін.

ужсö да вермаöдмсö петкöдлöмөн став ужалыг јöзлы. Та под вылын колхозјасö кыскыны гöла-шöркoдa выль öтка овмöсјас, кулачество да сјö агентјас вредитана ужлы чорыд отпор сетöмөн, бостны тöдвылö колан вога урокјас, кыз најö выль пырысјасöс вöлі зүгöны, повзöдлöны колхозö пырöмыс (Керчомја „Комі котыр“, Руч „Вескыд туж“, Жежим „Выль јöз“ да мукöд).

Көн заводітчысöб нуöдчыны партмассöвöј, разјаснитана уж, сетöб чорыд отпор кулак агитатсја да вредитана ужлы, петкöдлыгö колхоз öтүвја ов-

Кулöмдинса партјачејка öтенö öшöдан газет ужöн оз вескöдлы

Быдсонлы гöгöрвоана, мыј газетлөн значеннöыс сорсiализм течöмын зев ыжыд Печат-газета мијан јавлајтчö бур öтүвја организаторöн, пропагандистöн да агитаторöн, кыз шулывліс В. І. Ленин, коммунист партија. А ставыс татыг і тыдалö, кыз да кушöм ногөн мeставывса партјачејкајас долженöс вескöдлыны печатöн, öтенö öшöдан газет ужöн, мед збылыг најö мeстaјас вылын (вöрын, колхозын, öктын) организаторöн, пропагандистöн да агитаторöн.

Кулöмдин имеітö став колана услöвјöсö (вын, с в), мед примeрнöнöја пуктыны öтенö öшöдан газетлыг уж да нioтi орјавлытöгa (регуларнöја, систематическöја) лeзны газета—мисготиражка. Но öтенö öшöдан газетјаслыг уж вiдлалан смотр петкöдлö, мыј Кулöмдин öктса партјачејка öнöз нioтi номер абу-на лeдлöма. Партјачејка öтенö öшöдан газет ужын оз вескöдлы, вiзöдö чуныыр, оппортунист самöн газет уж оз доңјав.

Јачејкаса секретар Игнатов редкoллегија ескөн котыртіс-жö кабала вылын, но сјöн і колі.

Газет лeдöм могыс отсöг выль „Вөр фронт“ редактсја партјачејкалы котыртіс 3 морта брiгада.

Т. М.

мöсјаслөн бурлуныс, выгoдaыс, сен заводітчöны колхозјасö пырны выль гöл да шöркoдa öтка олысјас. Пырисны колхозјасö: Ручын—4 овмöс, дзольын—2 овмöс, Лебежнöјын—2, Кулöмдинын—2, Помöсдинын—14 овмöс. Но тајö вывтіна тырмытöм. Воçö колö јещö паскöдны партмассöвöј, разјаснитана уж да колхозјасö кыскыны сојасöн выль гöл да шöркoдa öтка овмöсјас, кодјаслөн асгыныс олöмнысö бурмöдöмыс öтүвја колхоз. Выгoдaа овмöсын.

Обрезков.

Ред. вежыг Н. ЖИЛЫН.